

1. ENFLASYON

Tüketici fiyat endeksi, Kasım 2019
[2003=100]

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %0,38 arttı. TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %0,38, bir önceki yılın Aralık ayına göre %11,01, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,56 ve on iki aylık ortalamalara göre %15,87 artış gerçekleşti.

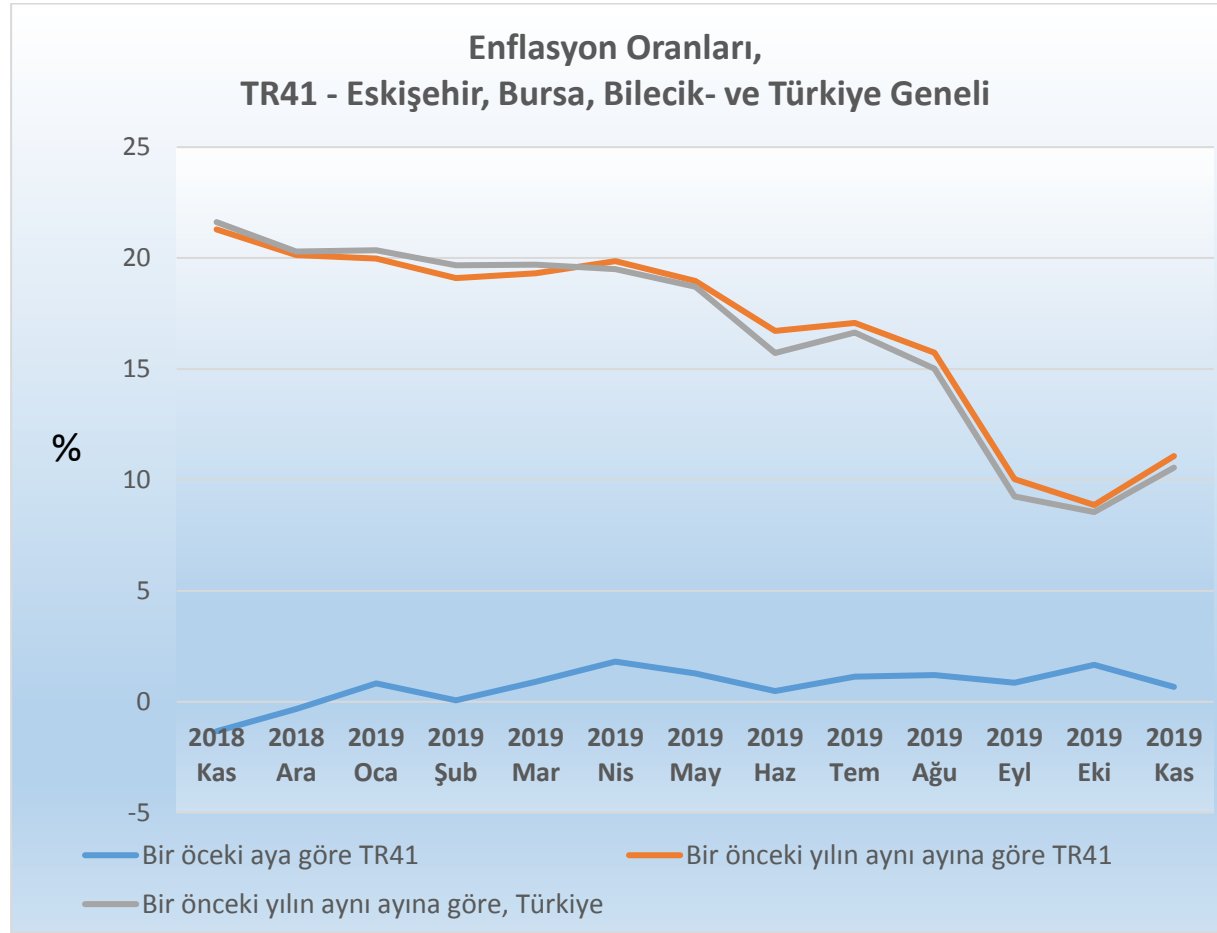
Kaynak: TÜİK

2. TÜFE ORANLARI

Tüketici Fiyat Endeksi	Bir önceki aya göre değişim oranı	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	(Türkiye geneli için) Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı
	TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik	TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik	
	(%)	(%)	(%)
2018 Kas	-1,33	21,29	21,62
2018 Ara	-0,32	20,14	20,3
2019 Oca	0,83	19,97	20,35
2019 Şubat	0,06	19,1	19,67
2019 Mar	0,9	19,32	19,71
2019 Nis	1,81	19,86	19,5
2019 May	1,27	18,96	18,71
2019 Haz	0,48	16,71	15,72
2019 Tem	1,13	17,08	16,65
2019 Ağu	1,21	15,74	15,01

2019 Eyl	0,86	10,04	9,26
2019 Eki	1,67	8,87	8,55
2019 Kas	0,67	11,07	10,56

2018 Ağustosunda yaşanan kur şokunu takiben makroekonomide yaşanan olumsuz dalgalanma iyileşme ile devam etmiş ve bu iyileşmenin bir göstergesi olarak 2019 Ekim itibarı ile enflasyon oranları için dip seviyelere ulaşılmıştır. Ancak baz etkisinin ortadan kalkması ile enflasyon oranları yeniden iki haneli rakamlara ulaşmış ve Kasım 2019 itibarı ile Eskişehir'in içinde yer aldığı TR41 bölgesi için yıllık % 11,07 olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki grafikten görülebileceği gibi, hem tüm Türkiye için hem de Eskişehir bölgesi için yıllık enflasyonda Kasım 2018'de % 20'nin üzerinde seyreden enflasyon oranları Ekim 2019'a kadar düşüş trendini sürdürmüştü ve bundan sonra hafif te olsa bir artış trendine geçmiştir. Bundan sonra 11-12 puan bandında seyretnmesi beklenen enflasyonda özellikle 2020 Nisan'ından sonra yeni bir trend beklenmektedir.

3. SANAYİ ÜRETİMİ

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %3,4 arttı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Eylül ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %5,7, imalat sanayi sektörü endeksi %3,4 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,4 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları, Eylül 2019
[2015=100]

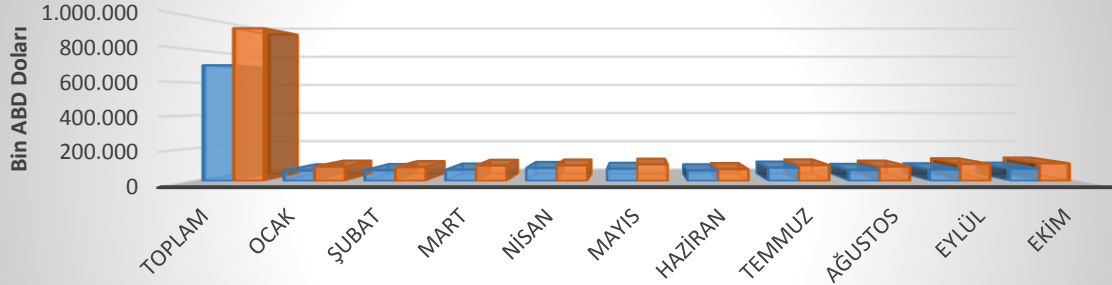

Sanayi üretimi bir önceki aya göre %3,2 arttı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Eylül ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %7,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi %3,3 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,4 azaldı.

Kaynak: TÜİK

4. DIŞ TİCARET

2019 Eskişehir Dış Ticaret

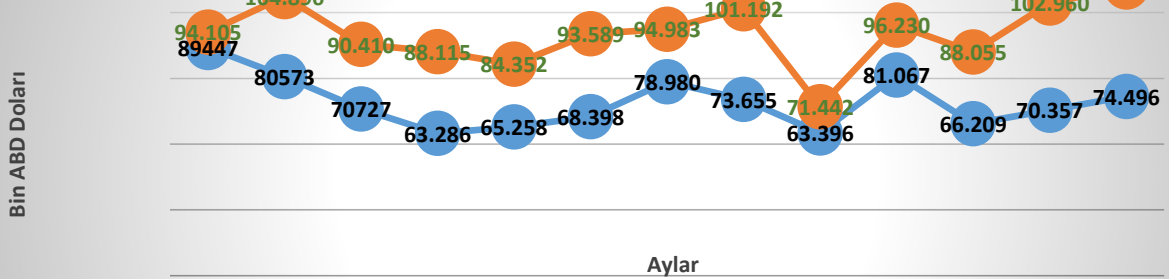

	Toplam	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
ithalat	705.196	63.286	65.258	68.398	78.980	73.655	63.396	81.067	66.209	70.357	74.496
ihracat	930.448	88.115	84.352	93.589	94.983	101.192	71.442	96.230	88.055	102.960	107.865

Ekim ayı ihracat rakamlarına bakıldığında Eskişehir için yeni bir zirve yakalandığı görülmektedir. Neredeyse 108 milyon dolar seviyesine ulaşan ihracat rakamı Eskişehir ekonomisinin geleceği için olumlu sinyaller vermektedir. İthalat 74 milyon dolarlar civarında kalmış ve böylece aylık dış ticaret fazlası 33 milyon dolar gibi yine rekor seviyelere ulaşmıştır. Yılın ilk 10 ayında Eskişehir dış ticaret fazlasında 225 milyon dolar gibi çok önemli bir rakamı yakalamıştır. İhracatın ithalatı karşılama oranı Eylül ayında % 146 ve Ekim ayında % 145 seviyelerine ulaşmıştır.

2018 Ekim - 2019 Ekim Eskişehir İhracat- İthalat

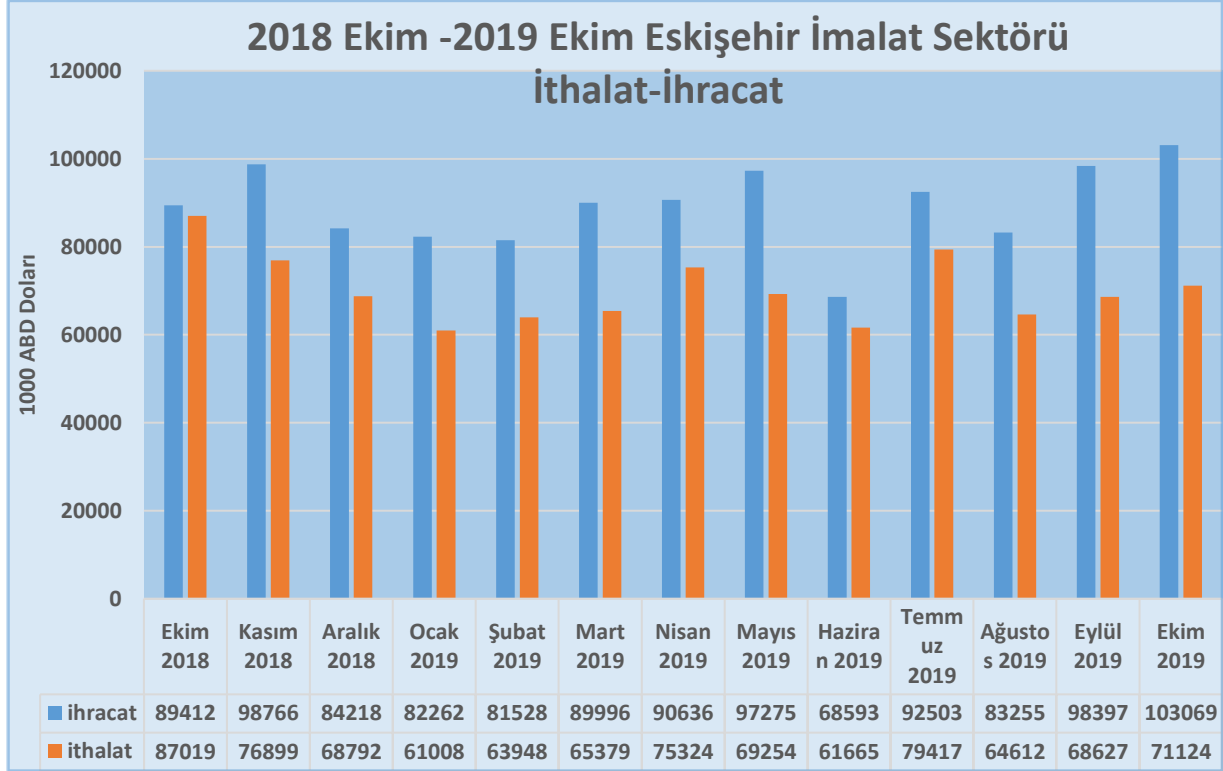
Seyri

	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
ithalat	89447	80573	70727	63.286	65.258	68.398	78.980	73.655	63.396	81.067	66.209	70.357	74.496
ihracat	94.105	104.896	90.410	88.115	84.352	93.589	94.983	101.192	71.442	96.230	88.055	102.960	107.865

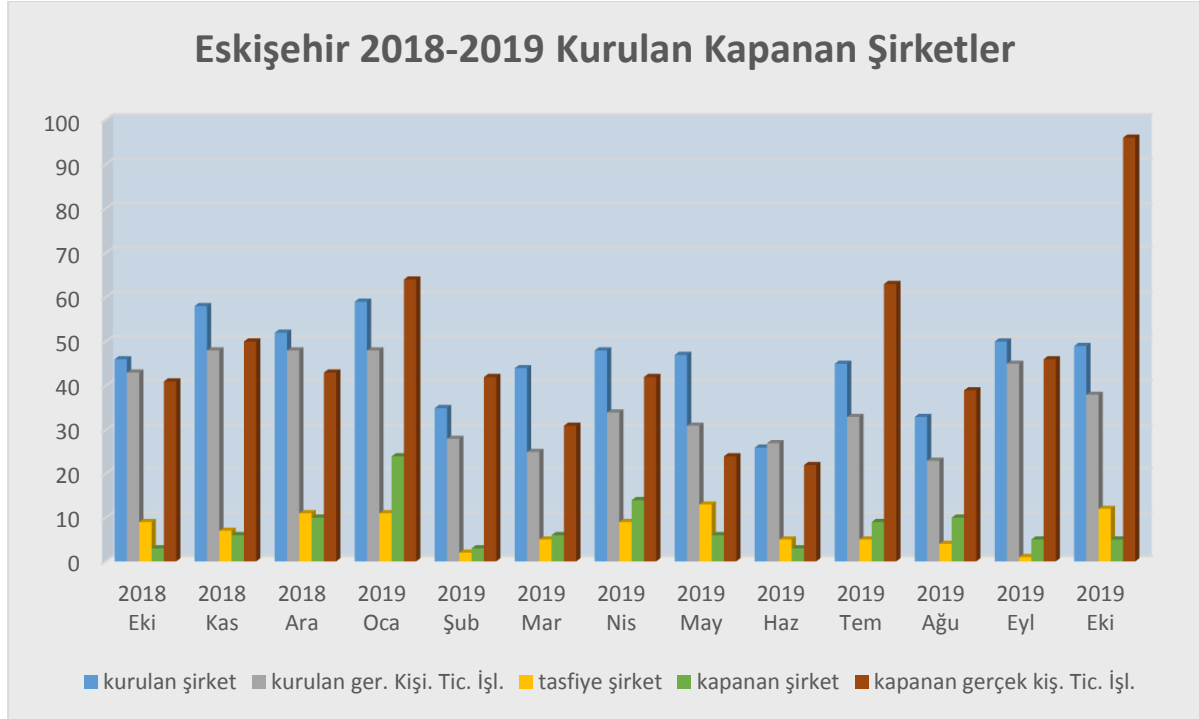
2018 Ekim ayına göre 2019 aynı ayda ihracatta 13 milyon dolarlık bir artış izlenirken, ithalatta 14 milyon dolarlık bir düşüş söz konusudur. Eylül ayına göre ihracatta 5 milyon dolarlık bir artış izlenmektedir. İhracatın Haziran ayında yaşadığı ciddi düşüşün ardından

önce aylık 90 milyon dolarlarda dengelendiği ve Eylül ve Ekim aylarında da yükseliş trendi ile aylık 100 milyon dolarların üzerine çıktığı izlenmektedir.

İmalat sektörünün dış ticaretteki başarılı performansı Ekim ayında da devam etmiştir. Eskişehir'in dış ticarete fazla ve ihracatın ulaştığı seviyeler olarak rekor rakamlara ulaşmasının en önemli nedeninin imalat sektörü olduğu anlaşılmaktadır. Geçen senenin Ekim ayına bakıldığında ihracatın ithalattan yalnızca 2 milyon dolar kadar fazla olduğu anlaşılmaktadır. 2019 Ekim ayına bakıldığında bu fark 32 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. 2018 Ağustos'unda yaşanan kur şokunun ardından imalat sektörü dış ticaret seyrinin Eskişehir için olumlu serrettiği anlaşılmaktadır.

5. AÇILAN- KAPANAN ŞİRKETLER

Kurulan ve kapanan şirketlerin sayılarını veren yukarıdaki grafiğe bakıldığında ilk göze çarpan şey Ekim ayında kapanan ticari işletme sayılarındaki ciddi artıştır. 2018 yılının aynı ayına bakıldığında bu rakamın 41 olduğu izlenmektedir. Yani kapanan ticari işletme sayısı geçen yılın aynı ayına göre % 100'den daha fazla artış göstermiştir ki bu durum dikkat çekici ve olağan dışıdır. Kapanan ticari işletme sayılarında daha önce yaşanan sıçramalar Ocak ve Temmuz aylarında olmuş ama 60 ila 70 bandında kalmıştı. Diğer kurulan ve kapanan şirket trendlerinde olağan dışı bir durum izlenmemiştir.

	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKE T	KOOP .	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKE T	KOOP.	ŞİRKE T	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2018 Eki	46	1	43	9	0	3	0	41
2018 Kas	58	0	48	7	1	6	1	50
2018 Ara	52	0	48	11	0	10	1	43
2019 Oca	59	2	48	11	1	24	2	64
2019 Şub	35	0	28	2	1	3	0	42

2019 Mar	44	1	25	5	1	6	0	31
2019 Nis	48	2	34	9	1	14	0	42
2019 May	47	0	31	13	0	6	0	24
2019 Haz	26	2	27	5	3	3	1	22
2019 Tem	45	2	33	5	2	9	0	63
2019 Ağu	33	0	23	4	0	10	0	39
2019 Eyl	50	3	45	1	1	5	0	46
2019 Eki	49	2	38	12	0	5	0	96

2019 Eylül ayında 50'si şirket 45'i ticari işletme olmak kaydıyla 95 yeni yapı kurulmuşken bu rakam Ekim ayında sırasıyla 49 ve 38 toplamda da 87 olarak gerçekleşmiştir. Kurulan şirket ve işletme sayısında anlam ifade etmeyen bir düşüş vardır. Kurulan şirket ve işletme sayıları 2019 Eylül ve Ekim ayları için son 9 ay ortalamasının üzerinde gerçekleştiği için iş ve ticaret dünyası için bu rakamların okunması ancak mevcut durumun devamı şeklinde olabilir.

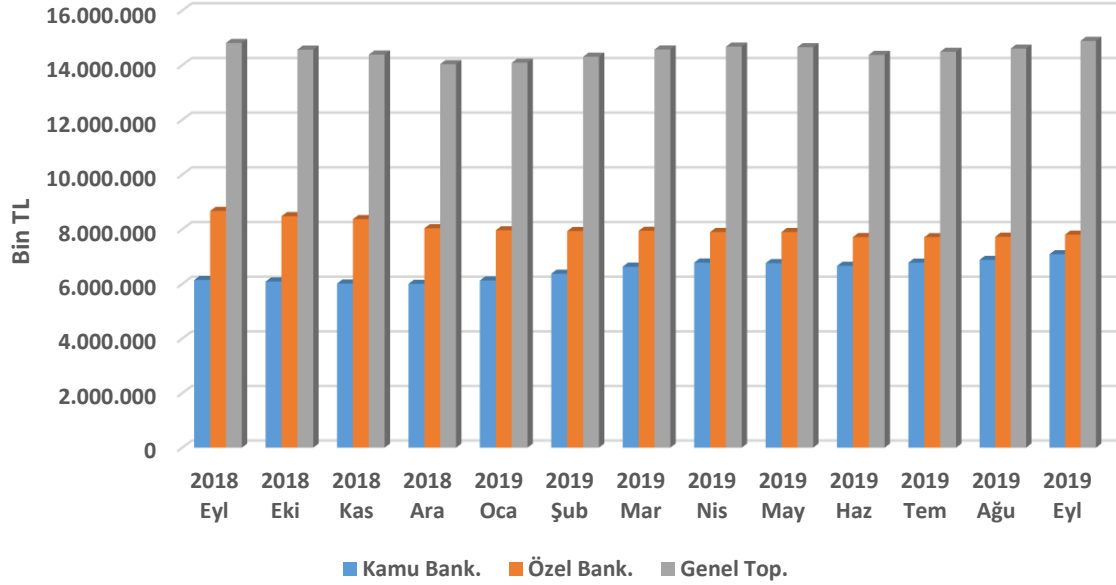
6. KREDİLER

	Nakdi Krediler (Bin TL)		
	Kamu Bankaları	Özel Bankalar	Genel Toplam
2018 Eyl	6.143.131	8.666.430	14.809.561
2018 Eki	6.087.826	8.476.794	14.564.621
2018 Kas	6.015.397	8.368.474	14.383.871
2018 Ara	6.001.698	8.034.218	14.035.915
2019 Oca	6.125.502	7.960.134	14.085.636
2019 Şub	6.372.970	7.932.734	14.305.704
2019 Mar	6.629.386	7.941.446	14.570.833
2019 Nis	6.778.899	7.896.681	14.675.581
2019 May	6.758.650	7.897.612	14.656.263
2019 Haz	6.661.510	7.713.318	14.374.829
2019 Tem	6.778.247	7.707.722	14.485.969
2019 Ağu	6.878.477	7.724.179	14.602.656
2019 Eyl	7.085.066	7.800.308	14.885.374

Nakdi kredilerin toplamındaki durağan seyir devam etmekle birlikte 2019 Eylül itibarı ile Kamu bankalarının toplamdan aldığı pay artmaya ve özeline payının düşmeye devam ettiği izlenmektedir. Toplam kredilerin % 47'lik payı kamu bankalarında iken geriye kalan 53

puanlık kısım özel bankalardadır. Bu paylaşım geçen yıl Eylül ayında 41'e 59 şeklinde gerçekleşmişti. Buna göre son bir yılda Eskişehir'de kullanılan nakdi kredilerde kamu bankalarının payı 6 puan artarken özel bankalarınki de bir o kadar düşmüştür.

Eskişehir Kullanılan Nakdi Krediler

2018 Eylül ayından 2019 aynı ayına kadar geçen sürede Eskişehir'de kullanılan toplam kredilerin seyrine bakıldığında Eylül ve Nisan arasında önce azalan sonra artan ve yine Nisan Eylül arasında önce azalan sonra artan dalgalar izlenmektedir. Bu dalgalanmalar kamu ve özel banka kredilerinde izlense de yıllık trend ele alındığında özel bankalardaki düşüş ve kamu bankalarındaki artış açık bir şekilde görülmektedir.

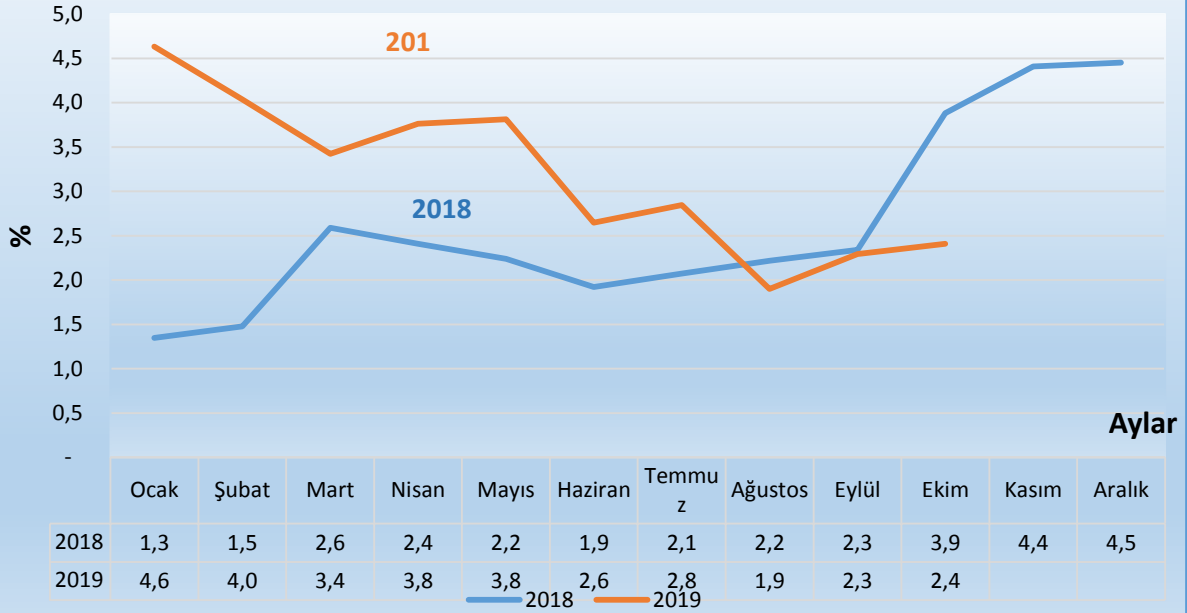
7. ÇEK-SENET İŞLEMLERİ

Eskişehir İli Protesto Edilen Senet; Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek ve İbrazında Ödenen Çek Verileri

	Protesto Edilen Senet Sayıları (2.000 TL ve üzeri senetler)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	708	606	582	613	598	646	542	609	626	569		
2018	527	433	481	473	488	534	548	584	597	621	728	696
2017	578	505	594	516	553	540	542	559	567	594	605	568
	Protesto Edilen Senet Tutarları (Bin TL) (2.000 TL ve üzeri senetler)											
2019	28.264	18.626	8.027	18.956	10.131	7.944	7.825	9.382	14.051	9.193		
2018	16.807	5.039	5.220	10.723	5.688	6.775	8.662	6.705	20.842	17.709	11.411	46.301
2017	12.188	4.382	7.667	9.436	5.883	5.106	6.024	4.939	10.002	7.256	7.145	12.362
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayıları											
2019	660	518	265	660	464	183	500	135	397	294		
2018	305	215	290	483	351	162	468	337	217	905	684	701
2017	683	347	406	174	397	227	209	131	263	382	258	141
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarları (Bin TL)											
2019	27.283	18.573	10.889	23.190	14.654	8.925	19.054	6.076	16.441	14.752		
2018	10.451	8.089	12.070	17.943	12.942	9.095	19.391	15.784	13.935	40.265	27.452	29.604
2017	27.686	12.275	14.958	6.455	11.162	6.812	5.141	9.783	7.955	11.363	10.412	5.799
	İbrazında Ödenen Çek Sayıları											
2019	13.588	12.317	7.473	16.875	11.709	6.735	17.077	6.811	16.915			
2018	22.362	14.487	10.946	19.579	15.325	8.268	22.120	14.903	9.052	22.534	14.877	15.048
2017	20.399	14.619	15.171	8.999	22.385	14.644	15.737	10.111	14.864	23.259	16.083	9.692
	İbrazında Ödenen Çek Tutarları (Bin TL)											
2019	466.087	418.158	308.115	519.493	412.910	275.570	559.400	303.028	572.710	455.350		
2018	640.812	441.129	386.341	564.161	480.175	333.815	666.278	490.173	364.775	693.556	508.176	515.492
2017	481.292	372.613	408.168	310.415	544.179	395.754	433.819	328.623	413.235	607.211	481.520	353.840
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbraz Edilen Çek Sayılarına Oranı											
2019	4,6	4,0	3,4	3,8	3,8	2,6	2,8	1,9	2,3	2,4		
2018	1,3	1,5	2,6	2,4	2,2	1,9	2,1	2,2	2,3	3,9	4,4	4,5
2017	3,24	2,32	2,61	1,90	1,74	1,53	1,31	1,28	1,74	1,62	1,58	1,43
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarlarının Bankalara İbraz Edilen Çek Tutarına Oranı											
2019	5,5	4,3	3,4	4,3	3,4	3,1	3,3	2,0	2,8	3,1		
2018	1,6	1,8	3,0	3,1	2,6	2,7	2,8	3,1	3,7	5,5	5,1	5,4
2017	5,44	3,19	3,54	2,04	2,01	1,69	1,17	2,89	1,89	1,84	2,12	1,61

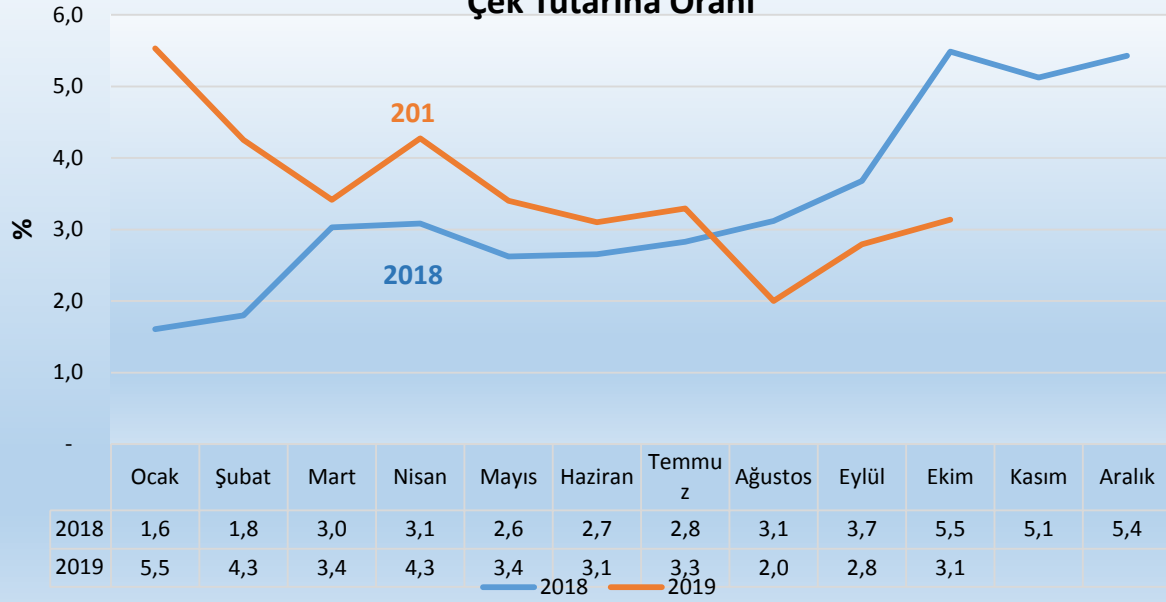
2019 yılı boyunca protesto edilen senet sayılarının 550 ile 650 aralığında izlediği seyir Eylül ve Ekim aylarında da aynen devam etmiştir. Eylülde 626 olan bu rakam Ekimde 569'a düşmüştür. Protesto edilen senet tutarlarına bakıldığında da Eylül rakamı biraz yüksek (14 milyon TL) olsa da Ekim daha ortalama civarı gerçekleşmiştir. Bu rakamlara bakıldığında Eskişehir iş ve ticaret hayatı için sinyallerin normaller civarında olduğu söylenebilir. Eylül ve Ekim ayları için karşılıksız çek sayıları ve tutarları da ortalamalar hatta ortalamaların biraz altında gerçekleşmiştir. Yine de Ekim rakamlarının Eylül'den daha olumlu olduğunu belirtmek gerekir.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbraz Edilen Çek Sayılarına Oranı

2019 Eylül ve Ekim aylarına bakıldığında karşılıksız işlemi yapılan çek sayılarının ibrazında ödenenlere oranları sırasıyla 2,3 ve 2,4 olarak gerçekleşmiştir ki 2019 Ağustos ayında dip yapan bu trendin hafif bir artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Ancak geçen sene Ağustos ayında yaşanan kur şokundan sonra çok yüksek seyreden bu rakamın hızla düştüğü ve baz etkisinden sonra 2 ile 2,5 puan arasına yani ortalamalara yaklaştığı anlaşılmaktadır.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarının Bankalara İbraz Edilen Çek Tutarına Oranı

Karşılıksız işlemi yapılan çek tutarlarının ibrazında ödenenlere oranları, Ağustos ayında da Temmuz'a göre çek sayılarındaki orandan daha hızlı olumlu gelişme kaydetmiştir. 2019 boyunca yalnızca Nisan ayında bu eğilimde bir artış kaydedilirken diğer tüm aylarda düşüş trendi devam etmiş ve Ağustos rakamı 2018'in aynı ayından daha düşük gerçekleşmiştir. 2-2,5 bandı Eskişehir normalleri olarak kabul edildiğinde artık daha durağan bir sürecin sağlıklı sürdürülebileceği (aksi bir beklenmedik ekonomik şok oluşmadıkça) söylenebilir.

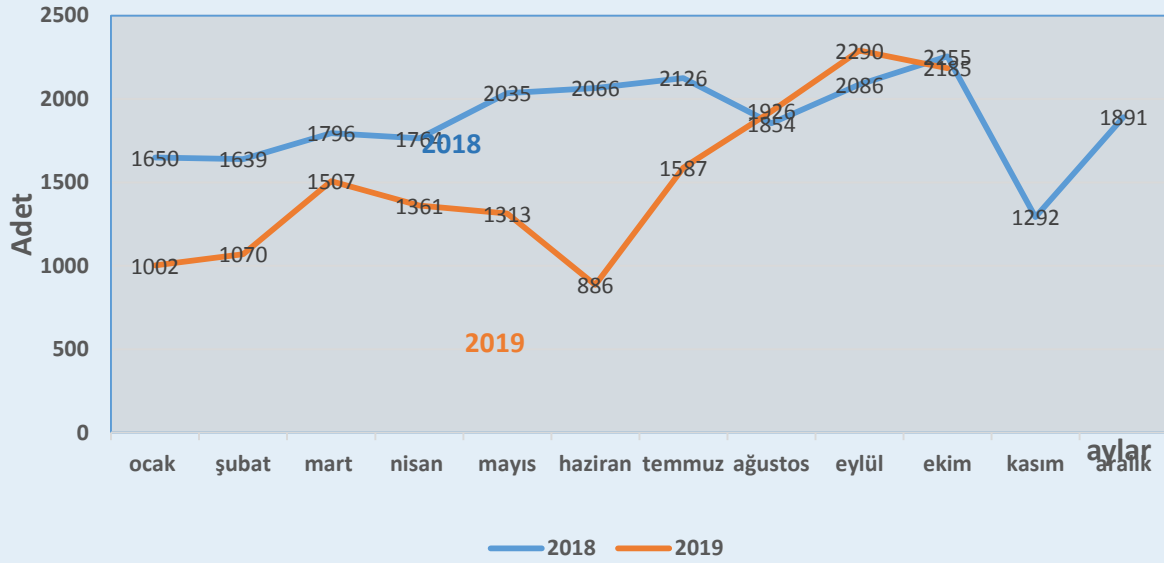
8. KONUT SATIŞ VERİLERİ

Konut Satış Sayıları, Eskişehir ve Türkiye

<i>Konut Satışları</i>	<i>Eskişehir</i>	<i>Türkiye</i>	<i>Esk/Türk(%)</i>
2018 Eki	2255	146536	1,54
2018 Kas	1292	89626	1,44
2018 Ara	1891	136845	1,38
2019 Oca	1002	72937	1,37
2019 Şub	1070	78450	1,36
2019 Mar	1507	105046	1,43
2019 Nis	1361	84403	1,61
2019 May	1313	82252	1,60
2019 Haz	886	61355	1,44
2019 Tem	1587	102236	1,55
2019 Ağu	1926	110538	1,74
2019 Eyl	2290	146903	1,56
2019 Eki	2185	142810	1,53

2019 Haziranından bu yana konut sektöründe satışlarda yaşanan iyileşme Ekim ayı itibarı ile devam etmiştir. Konut ve otomotiv sektörüne yönelik ucuz kredi politikası devam ettikçe bu sektörlerde normallere yakın satış rakamları yakalanacağı anlaşılmaktadır. Eylül'den Ekim'e Eskişehir'de konut satışlarında yaklaşık 100 birimlik düşüş yaşansa da aylık 2000'lerin üzerinde kalmaya devam etmiştir. Buna karşın Türkiye rakamlarından aldığı pay Ağustosta ulaştığı 1,74'ten aşağı gelmiş ve gelmeye de devam etmektedir.

Eskişehir Konut Satış Rakamları 2018 - 2019

2019 trendinin Ağustos ayında 2018 trendinin üzerine çıktığını izlemiştik. Bu seyir Ekim ayı itibarı ile tekrar 2018 rakamlarının biraz altına gelmiştir. 2018 Kasım ve Aralık aylarında konut satışlarında ciddi düşüş yaşandığı ele alındığında ve konut kredilerinde hacimsel bir düşüş izlenmediği sürece 2019 Kasım ve Aralık aylarında konut satışlarında 2018'den daha iyi rakamlar beklenebilecektir.